

**ПРО КУЛЬТУРНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО УКРАЇНИ
ІЗ ЗАРУБІЖНИМИ КРАЇНАМИ
у березні 2020 року**

*(оглядова довідка за матеріалами
преси, інтернету та неопублікованими документами)*

Шевченківські дні

В Україні

Посольство США в Україні підготувало оригінальне привітання до дня народження Т. Шевченка. Співробітники установи разом з українським рокгуртом «Спів Братів» записали пісню у стилі кантрі на вірш «Тече вода з-під явора».

За кордоном

Шевченківські дні відзначили й українські посольства та громади у різних країнах світу. Зокрема традиційні пам'ятні заходи із покладанням квітів до пам'ятників Кобзарю відбулися у Варшаві (Польща), Ризі (Латвія), Кишиневі, Бельцях і Тирасполі (Молдова), Ташкенті (Узбекистан), Москві (Росія), а також біля Шевченківського дуба у Таллінні (Естонія). Масштабне святкування організувало Республіканське об'єднання юридичних осіб «Рада українців Казахстану», яким цього року відзначили не лише 206-ту річницю від дня народження Т. Шевченка, а й 170-річчя його прибуття на казахську землю. Урочисті заходи пройшли у містах Нур-Султан, Форт-Шевченко (колишнє Новопетровське укріплення на півострові Мангистау, де поет відбував заслання), Актау, Актобе, Атирау, Усть-Каменогорськ, Тараз. Своєю чергою у Бейруті в Українському парку за участі Надзвичайного та Повноважного посла України в Лівані І. Осташа, мера Баабди Антуана Хелу та представників місцевої української громади було урочисто відкрито кам'яну плиту зі словами Шевченкового «Заповіту» в арабському перекладі Михаїла Нуайме. Пам'ятник є елементом скульптурної композиції, яку мають встановити згодом. Тимчасом у Парижі в Українському культурному центрі при Посольстві України у Франції відбулася лекція-презентація шевченкознавця Р. Теліпського «Монументальна Шевченкіана». У Празі (Чехія) на зовнішніх стендах українського посольства відкрито виставку «#Шевченко – художник», на якій представлено надані Національним

музеєм Т. Шевченка репродукції його картин. У Лісабоні Посольство України в Португалії разом із *Associação de Moradores e Empresários do Parque das Nações* організувало поетичний вечір, присвячений творчості митця. В Дубаї (Об'єднані Арабські Емірати) проведено V Громадські Шевченківські читання, під час яких відбувся концерт, вікторина на знання творчості Кобзаря, презентації перероблення віршів Шевченка на східний манір від Т. Вашука та пісочної анімації до твору «Катерина» від художниці Я. Діб. Шевченківські читання також організувала Українська громада в Тунісі. В Українському культурному центрі в Ізраїлі з нагоди свята відбувся пам'ятний вечір. У Досі Посольство України в Катарі організувало для дітей освітній захід, присвячений творчості Кобзаря та його ролі у розвитку української мови, літератури, культури та національної свідомості нашого народу. А в рамках проєкту #ШевченкоЄднаєНароди/#GlobalShevchenko з ініціативи Посольства України в Кенії президент спілки письменників *PEN Kenya Centre*, поет Каїнга Оквемба прочитав вірш в англійському перекладі «Мені однаково чи буду...» (відео доступне в соціальних мережах). Поезія Шевченка також прозвучала на хвилях національної радіостанції Кенії *KBC English Service* у програмі «Book Cafe».

Загальні питання

В Україні

20 березня було відкрито ілюмінацію будівлі мерії Києва у кольорах італійського прапора на знак підтримки Італії, яка наразі найбільше серед європейських країн потерпіла від пандемії коронавірусу *COVID-19*. У заході взяли участь Надзвичайний і Повноважний Посол Італії в Україні Давіде Ла Чечілія та мер Києва В. Кличко. На знак солідарності та до Дня об'єднання Італії (17 березня 1861 р.) на головній вулиці столиці України також вивісили італійські прапори.

Крім того, українські митці та культурні інституції приєдналися до всесвітніх освітньо-мистецьких акцій, покликаних підтримати людей під час пандемії та заохотити провести карантин із користю. Зокрема до світової ініціативи *#MuseumFromHome*, яка дає можливість ознайомитися з експозицією музею і взяти участь у інтерактивних заходах закладу онлайн, долучилися Національний заповідник «Софія Київська», Національний Києво-Печерський історико-культурний заповідник, Одеський художній музей, Полтавський художній музей (галерея мистецтв) ім. М. Ярошенка, Миколаївський обласний художній музей ім. В. Верещагіна, Херсонський обласний художній музей ім. О. Шовкуненка тощо. Останній до того ж презентував онлайн-виставку «Багатоликий Ізраїль», до якої увійшло 39 живописних і графічних творів, подарованих музею Об'єднанням професійних художників Ізраїлю. Своєю чергою галерея «PinchukArtCentre» запустила в нашій країні започаткований у Амстердамі (Нідерланди) флешмоб з відтворення мистецьких шедеврів підручними засобами в домашніх умовах – *#TussenKunstEnQuarantaine*. Київська ілюстратор-

ка Ю. Тверітіна, яка наразі мешкає в Китаї та працює на Департамент освіти Суджоу, створила комікс про життя в умовах карантину. Українські артисти Джамала, С. Бабкин, А. Пивоваров, *Tarabarova, Melovin, Jerry Heil*, солістка групи *THE HARDKISS* Ю. Саніна, дует *YUKO*, гурти «Фіолет», *KAZKA, O.Torvald* та ін. підтримали започаткований Всесвітньою організацією охорони здоров'я та неурядовою ініціативою *Global Citizen* марафон *#TogetherAtHome*, провівши імпровізовані онлайн-концерти. Тимчасом у рамках всесвітньої акції на підтримку людей світу в самоізоляції *#StayAtHome* музиканти харківського колективу *Prime Orchestra* дистанційно записали життєствердний відеокліп. А Національний президентський оркестр долучився до світового флешмобу *#MusicMakeMeHappy* своїм веселим відео «Все буде добре!».

За кордоном

10 березня відбулося засідання комісії Сейму Польщі з питань національних та етнічних меншин, на якому було розглянуто питання українських місць пам'яті в Республіці Польща, зокрема плюндрування меморіалів вандалами. Учасниками засідання стали представники Міністерства культури та національної спадщини Польщі, Міністерства внутрішніх справ ПР, Державної прокуратури, Бюро превенції, а також польські депутати, голова Об'єднання українців у Польщі П. Тима та ін. Під час засідання особливу увагу було приділено внесенню українських місць пам'яті до реєстру військових поховань, що перебувають під охороною держави Польща.

Креативні індустрії

За кордоном

12 березня рокгурт *Coldplay* (Велика Британія) опублікував на своєму ютуб-каналі знятий у Києві кліп на пісню «Trouble In Town». Над відео працювала українська продакшн-компанія *Radioactive Film*, а режисером виступила Айофе Макардл. Знімання проходили в грудні 2019 року.

Дні культури

В Україні

5 березня в українському парламенті відбувся День Болгарії з нагоди болгарського національного свята – Дня звільнення країни від османського ярма. За сприяння Посольства Республіки Болгарія в Україні та групи міжпарламентських зв'язків з Республікою Болгарія було відкрито виставку «Із України з любов'ю до праатьківщини – Болгарії» з фондів Болградського історико-етнографічного музею та етнографічного музею Криничненської загальноосвітньої школи Болградського р-ну Одеської обл. До експозиції увійшли предмети болгарського побуту кінця XIX та початку XX ст., національні костюми, прикраси, світлини тощо. Також у рамках заходу у виконанні Народного фольклор-

ного ансамблю болгарської музики та пісні «Криничанка» (Болградський р-н Одеської обл.) пролунали національні болгарські пісні.

За кордоном

У рамках відзначення 25-річчя Асамблеї народу Казахстану і Дня Подяки у Петропавловську в Північно-казахстанському державному університеті ім. М. Козыбаєва відбулося відкриття Днів української культури в Північно-Казахстанській області. Форум тривав з 26 лютого до кінця березня і запропонував низку різнопланових заходів: вечір української народної пісні, караоке з виконання українських пісень, виставку «Українська народна кухня», майстерклас «Українські народні промисли», інтерактивний майданчик «Українські народні традиції», лекція «Українці Північного Казахстану, діяльність українських об'єднань в Північному Казахстані» (казахською, російською та англійською мовами).

Закордонне українство

За кордоном

10 березня підбито підсумки II Міжнародного конкурсу юних перекладачів «Мовограй», організованого Спілкою українських освітян діаспори за підтримки українських посольств у Німеччині, Бельгії, Грузії та Об'єднаних Арабських Еміратах; Товариства зв'язків з українцями за межами України «Україна – Світ»; Школи української мови та культури при Українському католицькому університеті; видавництв «Ранок», «Видавництво Старого Лева», «Крокус», «Читаріум»; журналу «Однокласник». Цього року на конкурс надійшли роботи з восьми країн – Бельгії, Норвегії, Німеччини, Польщі, Грузії, Італії, Португалії та ОАЕ. Переклади оцінювало професійне журі у складі Джованні Броджі Беркофф (Італія), Дагфінна Фольдоя (Норвегія), Уляни Підзацької (Канада), Роксолани Мішалової (Австралія), Н. Іваничук (голова журі, Україна) тощо. Змагання проходило у двох номінаціях – «Переклад з іноземної мови на українську» та «Переклад з української мови на іноземну». Найкращими в першій номінації визнано юних перекладачів з Бельгії – Н. Безпалька (з французької, категорія 8–10 р.) та Н. Мороза (з нідерландської, категорія 11–17 р.). А найкращими перекладачами з української стали: В. Курса – на італійську (Центр вивчення української мови «Зернятко», Італія); Ю. Б. Клепп – на норвезьку (Українська школа «Еллісів», Норвегія); Я. Каюк – на англійську (Українська школа імені Ярослава Мудрого, Бельгія); Я. Федів – на німецьку (Українська суботня школа «Сонце в долонях», Німеччина).

4 березня в місті Бун (Північна Кароліна, США) у центрі образотворчого мистецтва «Turchin Center» канадська художниця українського походження Леся Марущак представила свій проект «Марія». Інсталяція увічнює пам'ять про Голодомор 1932–1933 рр. в Україні та включає фільм, скульптуру, книги та

ілюстрації. На проєкт мисткиню надихнула реальна історія людини, яка пережила Голодомор.

1 березня Місісага приймала Молодіжний фестиваль українського танцю, в якому взяли участь українські ансамблі Канади – «Барвінок» (Місісага), «Чайка» (Гамільтон), «Десна» та школа мистецтв «Україна» (Торонто). Танцювальні колективи презентували танці, музику та костюми різних регіонів України. А 15 березня Альбертська рада українського мистецтва (ACUA, Канада) організувала в Едмонтоні виставку писанок «The Gigantic (and tiny) Pysanka Exhibition». У експозиції представлено роботи сучасних діаспорних писанкарів Дасни Дидюк, Розалін Вінтєс, Лариси Пого та ін.

Мистецькі заходи

В Україні

З 7 по 12 березня у Києві тривав мистецький марафон *HeForShe Arts Week*, організований Рухом солідарності за гендерну рівність від ООН Жінки – *HeForShe*. Цим Тижнем мистецтва та гендерної рівності також відзначили другу річницю руху *HeForShe* в Україні. Основною подією форуму стало вручення незалежної премії *Women in Arts 2020* від Українського інституту та ООН Жінки в Україні. Її цьогорічними лауреатками стали: О. Забужко в номінації «Жінки в літературі»; Л. Наконечна – «Жінки у візуальному мистецтві»; Н. Ворожбит – «Жінки в театрі і кіно»; А. Савраненко (сценічне ім'я *alyona alyona*) – «Жінки в музиці»; Ю. Сінкевич – «Жінки в культурному менеджменті»; Д. Бадьйор – «Жінки в культурній журналістиці, критиці та дослідженнях». Мета премії – закласти фундамент для традиції, що може стати важливою складовою розвитку української культури і надихнути жінок у мистецтві на нові досягнення. Нагородження відбулося 12 березня у Національному центрі О. Довженка. Статуетку для відзнаки створила українська скульпторка М. Куликовська. До масштабної фестивальної програми цього року увійшли театральні вистави, кінопокази, виставки та лекції на тему гендерної рівності й прав людини. Зокрема 9 березня у партнерстві з Австрійським культурним форумом на сцені Київського академічного театру «Колесо» відбувся показ вистави про трьох видатних винахідниць – «Кюрі_Мейтнер_Ламар_неподільні» від віденського театру *portraittheater*. Своєю чергою «Дикий театр» показав виставу «Шрами», засновану на реальних історіях українських жінок, які пережили насильство, а також презентував постановку «Механічний Апельсин» за мотивами однойменного роману Е. Берджеса. 10 березня в Американському домі було представлено одразу дві виставки від українських художниць – «Знищений архів» П. Щербини та «Слухати себе», на якій експонувалися ілюстрації І. Лисенко та М. Кінович. 11 березня в Будинку кіно у співпраці з фестивалем *Kyiv Music Film* організовано перегляд документального фільму «Haut les filles/О ці дівчата», який розповідає про феномен французьких рокспівачок – від Франсуази Арді до Ванесси Параді та Шарлотти Генсбур. 13 березня в Національному художньому музеї

України було представлено інтерактивну артінсталяцію А. Кахідзе «Construct gender», спеціально створену для руху *HeForShe* в Україні. Художниця пересмислює поняття гендеру та показує, що це певний соціальний конструкт і кожна особа має свій гендер. Окрім низки різнопланових подій, у рамках фестивалю також було запущено мобільний додаток *HeForShe Arts Week*. У AR-галереї представлено роботи українських художниць минулого та сучасності: О. Екстер, М. Синякової, А. Іванової, С. Левицької, О. Павленко, Т. Яблонської, А. Горської, Є. Кремницької, Г. Бородай, В. Трубіної, А. Кахідзе, В. Ралко, А. Звягінцевої та К. Гнилицької (чотири останні є номінантками премії *Women in Arts*).

Музика

В Україні

16 березня у Києві підписано угоду про партнерство між Національною музичною академією України ім. П. Чайковського та *Швейцарською асоціацією Haliciana Schola Cantorum*. Договір передбачає взаємний обмін досвідом у питаннях навчальних методів, наукових досліджень і творчих досягнень. Крім того, 1 березня за сприяння Посольства України в ОАЕ ректор Національної музичної академії України М. Тимошенко відвідав Нью-Йоркський Університет Абу-Дабі та зустрівся з керівництвом музичного факультету цього вишу в особі Таддеуса Стегала. Сторони обговорили можливість налагодження співробітництва між закладами.

Композитор Вальтер Фельдман (Швейцарія), керівник кафедри композиції і теорії музики в Музичній академії ім. К. Шимановського – Еугеніуш Кнапик (Польща), А. Загайкевич та І. Пахота (Україна) увійшли до складу журі I Всеукраїнського конкурсу молодих композиторів ім. Б. Лятошинського, що відбувся в рамках форуму *Kharkiv Music Fest 2020*. Переможцем конкурсу в молодшій групі став В. Лисенко (м. Одеса), у старшій – В. Усатенко (м. Київ). А спеціальну премію від швейцарського композитора Вальтера Фельдмана отримав Ю. Пікуш (м. Київ).

З 20 лютого по 3 березня у Хмельницькому тривав XI Міжнародний фестиваль камерної музики «Хмельницький КамерФест», який об'єднав музикантів з Італії, Польщі, Угорщини та України. Форум розпочався концертом-присвятою Героям Небесної Сотні, на якому лунав «Реквієм» Дж. Верді. Диригентом-постановником твору виступив маестро Лоренцо Кастріота (Італія), а до виконавчого складу увійшли артисти Академічного симфонічного оркестру Хмельницької обласної філармонії, Галицького академічного камерного хору, Чоловічого хору Академічного ансамблю пісні і танцю «Козаки Поділля», Хору «Молодість» Хмельницького музичного коледжу ім. В. Заремби та Зразкового дитячого хору «Подільські солов'ї». У рамках фестивалю українсько-угорський ансамбль *VirDUOso* у складі Михайла Вігули та Даніела Сурашенка запропонував сучасне прочитання барокових творів. Урочистим завершенням події став

концерт «Музика Богдани Фроляк: Праведная душе», де під орудою Романа Реваковича (Польща) прозвучала симфонія-реквієм на слова Т. Шевченка у виконанні С. Дробота, О. Абакумової, Н. Половинки, філармонійного оркестру та Академічного муніципального камерного хору.

Знані скрипалі Чіе Савада (Японія) та Олег Криса (Україна – США) стали гостями XX Міжнародного фестивалю класичної музики «Сіверські музичні вечори», який 12 березня відбувся у Чернігівському обласному філармонійному центрі фестивалів і концертних програм. Ювілейний форум було присвячено 250-річчю великого німецького композитора Людвіга ван Бетховена.

Своєю чергою скрипаль з українським корінням Марк Бушков (Бельгія) долучився до програми «Бетховен – 250!» від Національної філармонії України. 6 березня музикант виконав Концерт для скрипки з оркестром Й. Брамса у супроводі філармонійного Академічного симфонічного оркестру під орудою М. Дядюри.

А 1 березня в Національній філармонії України за підтримки Польського Інституту у Києві відбувся традиційний щорічний концерт «Присвята Фредеріку Шопену», організований до дня народження класика. Цього року 210-річчя великого піаніста та композитора вшанували сольним концертом польського музиканта Каміля Пахольця. Цю ж програму 3 березня піаніст презентував у Дніпрі. Даний захід також став нагодою відзначити 30-річчя заснованого у місті Товариства ім. Ф. Шопена в Україні – єдиного представника нашої країни в Міжнародній федерації шопенівських товариств (*IFCS*) при ЮНЕСКО.

Цього місяця до оголошення карантину в країні встигли виступити закордонні виконавці різних музичних напрямів і стилів. Зокрема 10 березня співак *Garou* (П'єр Гаран, Канада), баритон мюзиклу «*Notre-Dame de Paris*», зібрав аншлаг у Національному палаці мистецтв «Україна». Гурт *Kadebostany* (Швейцарія) став спеціальним гостем великого сольного концерту української групи *KAZKA*, який команда дала 4 березня в столичному Палаці спорту на підтримку свого другого студійного альбому «*NIRVANA*». Під час заходу гурти презентували свою нову спільну роботу «*Baby I'm OK*». 11 березня на цьому ж майданчику з успіхом виступив співак і мультиінструменталіст Дімаш Кудайберген (Казахстан). Яскравим моментом програми стало виконання пісні «Чорнобривці» на слова М. Сингаївського. 6 березня в одному з київських клубів відбувся концерт сольного проекту *Lindemann* від вокаліста *Rammstein* Тілля Ліндеманна (Німеччина). 12 березня Камерний оркестр «Віртуози Львова» презентував у Львівській національній філармонії концерт свого ексклюзивного проекту «Серенади весни», до якого цього року долучився диригент Рубен Газарян (Вірменія – Німеччина). Завдяки йому до нової програми увійшли п'єси німецького композитора Пауля Гіндеміта, прем'єрне виконання яких змогла оцінити львівська публіка. А джазмен Девід Фрізен разом зі своїм колективом *Circle 3 Trio* (США) виступив у Житомирській обласній філармонії ім. С. Ріхтера (1 березня) та клубі «БункерМуз» у Білій Церкві (3 березня).

1–10 березня оперний співак Калуді Калудов (Болгарія) провів майстер-класи для вокалістів у Львівській національній опері. У доробку артиста понад 60 партій тенорового репертуару. Поряд із виконавською діяльністю співак активно займається вокальною педагогікою.

27 березня етногурт «Даха Браха» презентував свій новий альбом «Алам-барі», назву якому дала місцевість у горах Бразилії. Саме там музиканти записали свій сьомий диск, присвячений подорожам світом.

За кордоном

Українська реперка *alyona alyona* (А. Савраненко) увійшла до рейтингу 30 найперспективніших діячів у Європі віком до 30 років – *30 Under 30 Europe* від видання *Forbes* (штаб-квартира в Нью-Йорку, США). Співачка опинилася серед найкращих у категорії «Entertainment/Розважальна індустрія». Список опубліковано 17 березня.

Хореографічне мистецтво

В Україні

9–11 березня відбувся VI Міжнародний фестиваль балету «Гран-прі Київ/Grand Prix Kyiv», який об'єднав 55 учасників зі США, Німеччини, Франції, Австрії, Молдови, Білорусі, Сербії, Туреччини, Єгипту, Японії та України. Змагання оцінювали імениті представники балетних шкіл різних країн: незмінний голова журі – виходець із України, провідний танцівник Театру американського балету та Берлінського державного балету Володимир Малахов; директор та професор Департаменту балету Академії танцю в Пекіні Зоу Чіруї (Китай); балетмейстер *Ballet du Capitole* Міх Пам (Франція); уродженець Києва, прем'єр Михайлівського театру в Санкт-Петербурзі Леонід Сарафанов (Росія); н. а. України О. Філіп'єва й ін., а також головний меценат конкурсу Тошихіко Такахаші та президент компанії *Koransha* Масахіко Ямамото (Японія). Спеціальними гостями цьогорічного заходу стали: голова правління Центру культури та мистецтв Китаю Пен Лю, директор конкурсу *Grand Prix de la Danse* Діно Карано та представниця Національної академії танцю Клариса Муччі (Італія). Призові місця серед закордонних конкурсантів посіли – Матуеш Барбоса де Жесус (*Matheus Barbosa de Jesús*, Німеччина, I премія); П'єрік Жакар (*Pierrick Jacquart*, Франція, II премія); Кокі Тода (Кокі Тода, Японія, III премія) та Ніда Марія Айдіноглу (*Nida Maria Aydinoglu*, Туреччина, III премія). Подія завершилася урочистим галаконцертом на сцені Національної опери України за участі фіналістів конкурсу. Міжнародний фестиваль балету «Гран-прі Київ» засновано з ініціативи н. а. України Нобухіро Теради за підтримки Міністерства культури України, мецената Тошихіко Такахаші (Японія), Фонду В. Малахова та Благодійного фонду «Об'єднання світових культур».

6–9 березня Національний балет Грузії «Сухішвілі» дав серію концертів у Національному палаці мистецтв «Україна».

Театр В Україні

Мюзикл Е. Ліппі «Сімейка Аддамсів» Київського національного академічного театру оперети, режисером-постановником якого виступив Кестутіс Стасіс Якштас (Литва), відзначено театральною премією «Київська пектораль 2019» у номінації «За найкращу музичну виставу». Над втіленням твору також працювали художник Гінтарас Макаревічус та балетмейстер Дайнюс Бервінгіс (Литва).

Постановка «HEDY! The Life & Inventions of Hedy Lamarr» режисера Блейка Волтона у виконанні Гізер Массі (Нью-Йорк, США) здобула перемогу на III Міжнародному англomовному театральному фестивалі «PRO.ACT Fest», який з 28 лютого по 1 березня проходив у Києві в Національному центрі Леся Курбаса. Організатором форуму виступила команда *ProEnglish Theatre* за підтримки Національної спілки театральних діячів України. Окрім українських театральних експертів, цього року до складу журі увійшов актор театру та кіно Боб Скіннер (Велика Британія).

Режисер із Білорусі Євген Корняг поставив для Київського театру драми і комедії на лівому березі Дніпра нову виставу «VIÑO». Твір реалізовано у жанрі «фізичного театру». Прем'єрні покази відбулися 6–8 березня.

А за підтримки Генерального консульства Республіки Польща у Луцьку на сцені «Гармидер ангар-stage» було втілено п'єсу сучасної польської авторки Марти Гусньовської – «Марвін». Над однойменною виставою працювали Р. Порицька, Ю. Варченко та вихованці Театральної майстерні «ДогориДригом». Прем'єра пройшла 1 березня.

Кіно В Україні

Український інститут запустив довгострокову програму підтримки міжнародної промоції українських фільмів «proMOTION». Її завдання – збільшити присутність українських фільмів за кордоном як у програмах міжнародних кінофестивалів, так і репертуарах кінотеатрів; розширити аудиторію українського кіно за кордоном; сприяти залученню міжнародних експертів задля ефективної промоційної діяльності; розвиток дистрибуційних, фестивальних та кінотеатральних навичок українських кінематографістів та підвищення їхньої маркетингової грамотності на міжнародному ринку. За результатами відкритого конкурсу цього року 5 кінопроектів отримають фінансову підтримку обсягом до 150 тис. грн для просування фільму за кордоном. Результати буде оголошено 26 травня.

5 березня в нашій країні стартував фестиваль короткометражного кіно *ШОК-Shorts 2020*. У програмі демонструвалося дев'ять фільмів із п'яти країн: Великої Британії, Німеччини, Латвії, Іспанії, та Італії. Це, зокрема, провокативні стрічки «iMedium» Альфонсо Гарсії Лопеса (Іспанія, 2016); «Феромони»

Гельмута Брейндера (Німеччина, 2016); «З Днем народження, лярво» Стівена Дорінгтона (Велика Британія, 2018); «Рай» Константіна Одарста (Латвія, 2019); «Лайк» Джуліо Манікарді (Італія, 2016). Форум охопив Київ, Чернігів, Білу Церкву, Львів, Ужгород, Дніпро, Запоріжжя, Одесу та Суми.

11 березня Посольство Аргентинської Республіки в Україні організувало в столичному Будинку кіно перегляд фільму Пабло Сесара «З думкою про нього» (Аргентина – Індія, 2018 р.).

Завершено роботу над шпигунським трилером спільного виробництва України та Великої Британії «Спадок брехні/Legacy of Lies». Режисером та сценаристом фільму виступив Адріан Бол (Нідерланди). До створення картини долучилася міжнародна акторська команда: Скотт Адкінс, Онор Ніфсі (Велика Британія), Вільям Форсайт (США), С. Калантай (Україна – Німеччина), Ю. Соболю, А. Буткевич (Україна) та ін. Події стрічки відбуваються у Києва. За сюжетом колишній оперативник британської розвідки МІ6 та українська журналістка розкривають різьчу правду про секретні операції міжнародних спецслужб. Кінопроект став одним із переможців Десятого конкурсного відбору Держкіно України та отримав фінансову підтримку обсягом 17 млн 463 тис. грн (20 % загальної вартості виробництва стрічки). Продюсери фільму – Марк Фоліньйо, Грант Бредлі (Велика Британія), Кшиштоф Солек (Польща), А. Белая, Д. Суханов і Л. Гутаревич (Україна). Міжнародними продажами кінокартини займається американська компанія «13 Films».

Компанія «Медіа Група Україна» уклала угоди з литовським мовником *Lietuvos ryto TV* про продаж власного контенту. Тож у Литві найближчим часом покажуть докुरеаліті «Історія одного злочину» та серіал «Виходьте без дзвінка».

За кордоном

2 березня Міністерство культури, молоді та спорту подало кандидатури В. Яценка та С. Зленка для призначення відповідно представником та заступником представника України у Раді правління *Європейського фонду підтримки спільного виробництва та розповсюдження художніх кінематографічних та аудіовізуальних творів Eurimages*. В. Яценко – український кінопродюсер, колишній голова Громадської ради при Держкіно, а С. Зленко – директор кінотеатрів у Києві, заступник голови Ради з державної підтримки кінематографії.

Україну було представлено на міжнародних кіно- і телефестивалях. Зокрема проект з робочою назвою «Рома» продюсерок Д. Бассель та В. Хоменко і режисерки О. Журби зібрав низку нагород на одному з найбільших документальних форумів Центральної та Східної Європи *East Doc Platform* (7–13 березня, Чехія), який організовує Інститут документального кіно (*IDF*) спільно з Міжнародним фестивалем документальних фільмів на правозахисну тематику «Один світ». Робота стала лауреатом цьогорічної премії *East Doc Platform Award*, отримала нагороди міжнародного ринку документального кіно *Sunny Side of the*

Doc (Франція), премію *DocsBarcelona* (Іспанія) та премію *Ex Oriente Fine Cut*. М. Чернова вп'яте було номіновано на премію *Royal Television Society* у категорії «Оператор року» (17 березня, Лондон, Велика Британія). Своєю чергою стрічка «*Tertiary Sound*» («Третинний звук») української режисерки С. Джуровської виборола одразу дві нагороди телепремії *Royal Television Society East* (4 березня, Норвіч, Велика Британія) у категорії *RTS East Student Awards* – за найкращий звук та найкращу документальну роботу. Над картиною працювали ще дві українки: АСМР-мисткиня Є. Тимошенко та аніматорка О. Калініна. Команда, до якої також увійшли студенти з Нідерландів, Румунії та Британії, представила Університет Англії ім. Дж. Раскіна (*Anglia Ruskin University*). Кінопроект «Залізні метелики» Р. Любого, який втілюється за підтримки Держкіно України, взяв участь в індустріальному форумі Копенгагенського міжнародного фестивалю документального кіно *CPH:DOX*, що цьогоріч пройшов онлайн (18–29 березня, Данія). А проєкт анімаційного фільму «23 образи Петрика П'яточкіна» режисера Р. Гарбара за сценарієм Н. Гузеєвої від студії «КАПШ» було представлено на пітчінгу *Cartoon Movie 2020* в Бордо (3–5 березня, Франція). 3D-мультфільм створюється за підтримки Міністерства культури, молоді та спорту України.

Київський кінотеатр «Жовтень» єдиний серед українських кіномайданчиків увійшов до списку найкращих артхаусних кінотеатрів Європи за версією онлайн-путівника *Spotted by Locals*. Загалом у переліку 59 установ.

З 21 лютого по 4 березня в Лівані проходив IV Фестиваль українського кіно, який охопив Бейрут, Сайду, Захле та Анфе. Форум розпочався прем'єрним показом документальної стрічки «Український Ліван», автором якої виступив Надзвичайний та Повноважний Посол України в Лівані І. Осташ, а режисером – С. Литвинов. Фільм представляє 2000-літню історію культурних та гуманітарних відносин між Україною та Ліваном: від Святої Варвари з Баальбека, моці якої зберігаються у Володимирському соборі в Києві, через життєві історії В. Григоровича-Барського, А. Кримського, М. Гоголя, Л. Липковської, ліванського поета М. Нуайме та низки інших аж до сучасних діячів – піаністки Т. Примак-Хурі, мозаїстки та художниці по склу Н. Дзядик-Хабіб, мистецтвознавиці та галеристки Х. Салам тощо. На перегляді стрічки були присутні представники дипломатичного корпусу, бізнесових, наукових та мистецьких кіл Лівану й місцевої української громади. У рамках фестивалю також презентували нові українські фільми: «Пригоди S Миколая» С. Горова, «Генделик» Т. Дударя, «11 дітей з Моршина» А. Непиталюка, «DZIDZIO: Перший раз» М. Хоми і Т. Дроня. Подію організовано під патронатом Посольства України в Лівані та за підтримки Державного агентства України з питань кіно, муніципалітету Захле, компанії *Alfa Production Studios*, Ліванського культурного центру в Києві, громадських організацій «Українська громада Лівану» та «Клуб ліванських випускників українських закладів освіти».

Фестиваль українського кіно пройшов і в Австралії. 7 і 8 березня кінопокази було проведено в Брисбені, а 13–15 березня – у Сіднеї. До програми увійшли стрічки «Міф» Л. Кантера та І. Яснія, «Заборонений» Р. Бровка та «Людина з табуретом» Я. Попова. Фільми демонструвалися українською мовою з англійськими субтитрами.

6 березня відбувся Вечір українського кіно в Абу-Дабі, організований місцевою українською громадою за підтримки *Abu Dhabi Youth Hub* (підрозділ Міністерства у справах молоді Об'єднаних Арабських Еміратів). Глядацькій увазі було запропоновано фільм-фентезі «Сторожова застава», знятий Ю. Ковальовим за мотивами однойменної книги В. Рутківського.

12 березня у ризькому Музеї окупації Латвії відбувся показ документального фільму «Незламні», який представили режисерка О. Волинська та героїні картини А. Ільющенкова й І. Довгань. Стрічка розповідає історії трьох жінок, які за свою активну проукраїнську позицію потрапили у полон до незаконних збройних формувань на Донбасі та зазнали жорстоких катувань. Фільм справив сильне враження на аудиторію. Захід організовано Товариством підтримки України за сприяння Посольства України в Латвії. Цього ж дня українська команда презентувала фільм і у Сеймі Латвії.

Візуальні мистецтва В Україні

12 березня Київська муніципальна галерея мистецтв «ЛАВРА» у співпраці з *Всесвітнім фондом природи WWF – Україна* відкрила виставку Всеукраїнського артпроєкту «Середовище існування. МАНІФЕСТ 2020». Його учасниками стали понад 300 професійних митців з усієї України, які працюють у різних жанрах мистецтва – живопис, графіка, скульптура, фотографія, інсталяція. Серед них М. Зігура, У. Балан, О. Брезюк, М. Прошковська, А. Лобов та ін. Виставку задумано як заклик артспільноти України щодо необхідності сміливих дій заради життя в гармонії зі світом вже у 2020 році. Щоб привернути увагу громадськості до події та глобальних екологічних викликів загалом організатори розмістили репродукції 16-ти картин артпроєкту на столичній станції метро «Театральна».

13 березня у Дніпрі Британська Рада в Україні представила фінальну виставку програми мистецьких резиденцій *SWAP: UK/UKRAINE 2019* – «Порушники будуть виявлені?». Відповідь на це тривожне риторичне питання щодо спроможності та актуальності усталених соціально-політичних норм та правил під час трансформацій та невидимих напружень у суспільствах України та Великої Британії дали у своїх візуальних дослідженнях десять митців із обох країн: Є. Нікіфоров, О. Кадзевич, Т. Ковач, Джоселін Мак-Грегор, Манца Баєц, Алішія Фарнан, Кетрін Лозінг, Роббі Колмен, Джо Годжес, Лореаль Приштай. Щороку програма *SWAP UK/Ukraine* випробовує нові формати та локації мистецьких резиденцій. У 2019 українські митці перебували в Шотландії, де зна-

Йомилися з новими підходами та точками зору на культурний контекст Європи. Їхнє перебування збіглося у часі з активними дискусіями щодо реалізації Брекзиту – політичного вибору майбутнього для Сполученого Королівства. Тож у роботах проступають аспекти невидимого напруження, тривоги, прихованої агресії, мінливих кордонів приватного та публічного, порушення звичних «правил життя». Своєю чергою художники з Великої Британії опинились у вирі довготривалого та неоднозначного трансформаційного процесу у різних містах України: Дніпрі, Харкові, Львові та Одесі. Партнерами програми виступили шотландські інституції: *Cove Park*, *Scottish Sculpture Workshop*, *The Pier Arts Centre*, *Dundee Contemporary Arts Print Studio (DCA)*, *Glasgow Sculpture Studios*, *Edinburgh Sculpture Workshop (ESW)*, а також Музей сучасного мистецтва Одеси, «ЄрміловЦентр» (Харків), Артцентр «Фабрика Повидла», Центр міської історії Центрально-східної Європи (Львів), Центр сучасної культури у Дніпрі, галерея «Артсвіт», ГО «Культура Медіальна» (Дніпро). Виставка мала тривати до 15 квітня, однак у зв'язку із карантинном з експозицією та авторами можна було ознайомитися у соціальних мережах.

16 березня у львівському Музеї скла відкрито виставку робіт на здобуття Премії професора А. Бокотея для молодих художників-склярів, фундатором якої є Галерея «Грінвейв» (м. Усі, КНР). До експозиції було відібрано 25 робіт у різних техніках – спікання, вітраж, гута, експериментальних та комбінованих. У зв'язку із карантинном підсумки конкурсу підіб'ють згодом. Володар першої премії традиційно візьме участь у Міжнародній конференції художників-склярів у місті Нінбо (КНР). Організаторами конкурсу, який цьогогоріч відбувся втретє, виступили: Західний регіональний центр Національної академії мистецтв України, Музей скла у Львові та Музей скла в Нінбо (Чженцзянський музей скла «Грінвейв», КНР). Після показу у Львові всі скляні вироби перейдуть до колекції Музею скла в Нінбо, який китайським колегам допомогли створити львів'яни.

Ілюстраторка Сюзанна Гарден (Австралія – Німеччина) увійшла до складу журі *Конкурсу молодих митців України OBJECTS art prize 2020*, заснованого командою *U:Curators* спільно з Національним музеєм «Київська картинна галерея». Переможцем конкурсу став київський художник А. Логов з роботою із серії «Гео». Серед численних призів – персональна виставка митця в одній із провідних галерей Берліна, яку планують провести восени.

6 березня у Северодонецьку в приміщенні Луганської обласної державної адміністрації відкрито виставку картин «Пленер біля лінії фронту». Це спільний українсько-литовський мистецький проєкт, який реалізується за підтримки Міністерства закордонних справ Литви й Посольства Литви в Україні. До експозиції увійшли роботи Вігантаса Веяса, Саулюса Паукштіса, Грети Бернотайте, Ф. Александровича, С. Захарова, В. Москвітіної, створені в смт Станиця Луганська під час першого литовсько-український художнього пленеру (23–29 верес-

ня). Митці спробували мовою живопису передати «подих війни», ув'язнити її демонів на полотнах і таким чином розповісти про неї світу.

Упродовж місяця в «PinchukArtCentre» діяла персональна виставка Емілії Шкарнуліте (Литва), володарки головної премії 5-го конкурсу *Future Generation Art Prize*. Проєкт «Покої сяйва» є своєрідною медитацією на руїнах людської діяльності в контексті погляду з далекого майбутнього. У ній мисткиня мріє категоріями постлюдської міфології, уявленими за допомогою засобів та матеріалів сучасної науки. Експозиція складається з масштабної відеоінсталяції та двох фотографій. Виставка розпочалася 9 лютого і триватиме по травень.

11 березня у Києві в галереї сучасного мистецтва «Триптих Арт» було відкрито виставку живопису «Hero of our time/Герой нашого часу» Андрія Петкевича (Білорусь). Це авторська спроба пояснити і переосмислити феномен походження героїзації, і, відштовхуючись від картин давніх майстрів, передати його доступно сучасною мовою – шляхом компіляції та своєрідного апгрейду.

А 6 березня в столичній «Dymchuk Gallery» стартувала виставка «Primitive People» Міші Букші (Молдова – Україна). У проєкті художник зосереджується на темах соціальних обмежень, людських потреб та тілесності. Роздумуючи над історією, етикою та людськими взаєминами, митець звертається до ідеї «первісної», «примітивної» людини.

За кордоном

Фото Є. Самученка «Чарівне дерево», на якому з висоти знято Острів кохання Національного дендрологічного парку «Софіївка» в Умані, потрапило в десятку найкращих робіт міжнародного конкурсу *International Mountain, Nature and Adventure Photo Contest* (Іспанія). Тимчасом українського митця С. Мельниченка було номіновано на фотопремію для молодих авторів *Foam Paul Huf Award* (Нідерланди).

Малюнок «Вітаю вас, ластів'ята!» 13-річного О. Жолондека з Тернопільщини (Школа естетичного виховання Заводської ОТГ) відзначено золотою медаллю XXVI Всесвітнього конкурсу дитячого малюнка. Подію організовує Асоціація «IE-NO-NIKARI» за підтримки Міністерства освіти, культури, спорту, науки і технологій Японії та Міністерства закордонних справ Японії з метою розвитку дитячої творчості в усьому світі й пізнання культурних традицій і побуту населення різних країн. Того року на розгляд суддів було надіслано понад 18,5 тис. дитячих творів з 73 країн, зокрема 406 – з України.

Нашу країну вперше було представлено на ярмарку сучасного мистецтва *The Armory Show*, який 5–8 березня відбувся в Нью-Йорку (США). Київська галерея «Voloshyn Gallery» презентувала в основній програмі форуму у секції *Presents* персональний проєкт Ж. Кадирової. В його основі авторська серія «Маркет» (2017–2020 рр.), яку художниця традиційно подає у формі перформансу: в образі продавчині мисткиня пропонує відвідувачам стенду придбати артоб'єкти на вагу, чим порушує прийняті на артринку правила ціноутворення

на твір мистецтва та ставить питання щодо того, як формується наше уявлення про цінність, матеріальну чи духовну. У даній версії «Маркету» авторка відтворила атмосферу типової кондитерської крамниці-буфету з усіма її атрибутами: кондитерськими вітринами для продукції, різноманітними солодоцями, важільними терезами тощо.

З 3 по 9 березня Брюгге вдруге приймав Тиждень українського мистецтва. Майданчиком події став один із найкращих виставкових залів Бельгії, що в центрі старовинного міста на площі *Markt*. Захід об'єднав 25 професійних художників із різних регіонів України, а також українських митців з Чехії, Словенії, Нідерландів і США. Серед учасників – Я. Гудзан (Львів), О. Наїдко (Луцьк), О. Адам (Харків), І. Мусін, С. Захаров (Донецьк), О. Клочко (Бахмут Донецької обл.), Д. Саватур (Луганськ) та ін. Власне, Донбасу на виставці було відведено особливе місце. Адже мистецтво здатне передати європейцям страх, жах, біль, розпач і втрати тисяч українців, яких зачепила війна. Це емоційне розуміння України європейцями є дуже важливим, переконані організатори. Кураторкою та ініціаторкою події виступила президентка Культурного центру України в Бельгії, художниця С. Лебіга. Тиждень українського мистецтва в Брюгге відбувся за підтримки Почесного консула України в бельгійській провінції Лімбург – Кріса Бекерса.

А 6 березня в Антверпені Клуб українців у Бельгії «Едельвейс» організував зустріч із донецьким митцем С. Захаровим – «Малюнки, ціною в життя». Художник, якого ЗМІ охрестили «донецьким Бенксі», став відомим завдяки своїм сатиричним графіті проросійських терористів, які він залишав на стінах окупованого Донецька. За свою діяльність потрапив під репресії бойовиків і зазнав тортур.

Музеї. Охорона культурної спадщини В Україні

3 березня Комітет Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва одногосно підтримав президентський законопроект №0036 і запропонував його ухвалити за основу та в цілому. Він стосується приєднання України до Другого протоколу Гаазької конвенції 1954 р. щодо захисту культурних цінностей у випадку збройного конфлікту. Фактично було пройдено останній етап перед внесенням документа до сесійної зали.

10 березня у Луцьку в Музеї волинської ікони в рамках проекту «Повертаємо в Україну культурну спадщину» відбулася презентація шести факсимільних видань українських рукописів XI–XIV ст. Це Луцький Псалтир 1384 р. (оригінал у Флоренції, Італія), Луцьке Євангеліє XIV ст. (оригінал у Москві), Холмське Євангеліє XIII ст. (оригінал у Москві, Росія), Лавришівське Євангеліє XIV ст. (оригінал у Кракові, Польща), Реймське Євангеліє XI ст. (оригінал у Реймсі, Франція) і Віденський Октоїх XIII ст. (оригінал у Відні, Австрія). Чотири перші манускрипти написані на Волині у князівських скрипторіях. На жаль,

переважна більшість українських середньовічних рукописів знаходиться далеко від тих центрів, в яких вони створювалися. Ці рукописи є перлинами сучасних книжкових зібрань США, Канади, Франції, Німеччини, Італії, Австрії, Польщі, Білорусі, Росії (там знаходиться переважна більшість пам'яток). Збережені за кордоном рукописи переважно не атрибуються як давньоукраїнські й залишаються не врахованими до національного культурного спадку, тому їх виявлення й дослідження є важливим завданням. З цією метою у 2009 р. видавництво «Горобець» започаткувало проєкт «Повертаємо в Україну культурну спадщину», який згодом підтримали Український культурний фонд і Національний заповідник «Софія Київська». Цьогоріч у рамках проєкту планують опублікувати факсимільне видання Молитовника Гертруди кін. Х ст., оригінал якого зберігається в муніципальному музеї міста Чівідале (Італія).

Програма ЄС «Дім Європи» надала грант на втілення проєкту «(Роз)архівування індустрії: включення спадщини та розвиток культурної інфраструктури», який спільно втілюватимуть Центр міської історії Центрально-Східної Європи (Львів), Донецький обласний краєзнавчий музей, Покровський історичний музей та Університет у Сент-Ендрюс (Велика Британія). Проєкт має на меті оцифрувати фото та відео індустріальної доби й надати їм друге життя. Його реалізація передбачає: експедиції та інтерв'ю на Донеччині і Львівщині; освітню поїздку українських музейників до Шотландії; літній табір для митців і дослідників з метою створення нових проєктів на основі оцифрованих матеріалів, а також виставку, яку курують Д. Білько, В. Донован, В. Куліков та І. Склокіна.

Музей дизайну (Цюрих, Швейцарія) представив у київській Артгалереї «ЦЕХ» виставку швейцарських передвиборчих плакатів з 1918 року до наших днів – «VOTES & VOICES». З експозицією можна було ознайомитися з 27 лютого по 14 березня.

За кордоном

10 березня у Вільнюсі в Музеї ужиткового мистецтва і дизайну (філія Литовського художнього музею) до 30-ї річниці Відновлення незалежності Литви відкрито виставку «Цивілізації України. Від культури Трипілля, скіфського золота до Майдану». В урочистій церемонії взяли участь Міністр культури Литовської Республіки Міндаугас Кветкаускас, директор Литовського національного художнього музею Арунас Гелунас, в. о. директора Національного музею історії України Б. Патриляк, Надзвичайний та Повноважний Посол України у Литві В. Яценківський та ін. Це вперше у Литві експонується понад 80 оригінальних артефактів із зібрання Національного музею історії України та його філії – Музею історичних коштовностей України. Експонати знайомлять з багатовіковою історією та культурою нашої держави від мідно-кам'яної доби до недавніх революційних подій на київському Майдані. Зокрема представлено зразки антропоморфної пластики трипільської культури, що бере свій початок з V ти-

сячоліття до н.е.; унікальний календар епохи бронзи; старожитності кіммерійців, хазарів, готів та інших давніх народів, які мешкали на наших теренах; всесвітньо відомі шедеври давнього мистецтва з розкопок скіфських царських курганів; середньовічні прикраси та предмети християнського культу, виготовлені давньоруськими і візантійськими майстрами; знахідки з території Київського замку, що був збудований за наказом литовських правителів у XIV ст. тощо. Виставка проходить під патронатом президентів Литви й України – Гітанаса Науседи та В. Зеленського. Організаторами заходу виступили Литовський національний художній музей, Національний музей історії України та Міністерство закордонних справ Литовської Республіки за сприяння Посольства України в ЛР та Посольства Литви в Україні. Виставка триватиме до 12 липня.

У Лівані знайдено декілька примірників рідкісного видання Євангелія, надрукованого в Алеппо коштом І. Мазепи. Український гетьман відгукнувся на заклик Алеппського митрополита Афанасія IV Даббаса щодо підтримки православної церкви Сходу й надав 3000 золотих Антіохійській церкві на видання Святого Письма арабською мовою. У січні 1708 року видання побачило світ. Книгу надрукував Абдалла Захер, який вважається ліванським першодрукарем. Очоливши дипломатичну місію у Лівані, український посол І. Осташ розпочав пошуки книги на території цієї країни, яка, власне, належить до Антіохійського патріархату. На початку березня в монастирі Св. Іоанна у Хиншарі було знайдено два примірники Євангелія. Ще одну раритетну знахідку було виявлено наприкінці 2019 р. в Баламандському монастирі, у спеціальному Центрі консервації стародруків. На жаль, віднайдені екземпляри неповні. На відміну від музейних примірників, ці книги ще до останнього часу використовувалися священнослужителями. Після реставрації і текстологічних досліджень (зокрема із примірником арабського «Євангелія» з бібліотеки Румунської академії, виявленого науковою експедицією НАНУ в 1993 р.) унікальне Євангеліє І. Мазепи планують перевидати. До того ж паралельно з пошуками і дослідженням було розпочато знімання документального фільму, яким автор І. Осташ та режисер С. Литвинов хочуть розповісти про захоптиву подорож цього арабського видання у віках і невідомі широкому загалу зв'язки між Україною та Ліваном.

Література В Україні

Народний артист України, поет А. Демиденко став лауреатом Міжнародної літературної премії ім. Ф. Кафки. Фундатор відзнаки – Міжнародна Академія діячів літератури, мистецтв і комунікацій (Німеччина) та її представництва у Австрії та Чехії.

За кордоном

Ліна Костенко стала лауреаткою Міжнародної премії ім. І. Багряного за 2019 рік, яку присуджує Управа Фондації ім. І. Багряного (США). Поетесу та

письменницю відзначено за унікальний непроминутий внесок в українську духовність та в скарбницю загальнолюдської культури. А 19 березня у 90-літній ювілей Л. Костенко в Нідерландах вийшла її збірка «Cipressen branden» («Кипариси горять», вид-во *Woord in blik*). Поезії переклав письменник Арі ван дер Ент. Назва книги є алюзією на вірш поетеси «Ван Гог». Картина відомого нідерландського художника стала основою і для дизайну обкладинки нового видання. Це вже одинадцята мова, якою перекладено вірші Л. Костенко: раніше було зроблено переклади англійською, французькою, німецькою, італійською, чеською, польською, словацькою, естонською, білоруською та російською мовами.

Книги трьох українських поетів увійшли до довгого списку Премії імені Віслави Шимборської (Польща). Це «Свято після сварки» В. Лозинського (переклад Б. Задури, *Państwowy Instytut Wydawniczy*, 2019), «Вільна людина ще не народилася» Ю. Завадського (переклад М. Гашковського, *Wydawnictwo Forma*, 2019), а також дві збірки В. Слапчука у польському перекладі Б. Задури – «Вечірнє сонце» (*Warsztaty Kultury w Lublinie*, 2019) та «Крапка посередині» (*Galeria Literacka*, 2019). Міжнародну премію імені Віслави Шимборської засновано у 2012 р. Її присуджують за поетичні книжки, що вийшли в Польщі впродовж року.

Японське видання книжки-картинки «Голосно, тихо, пошепки» Р. Романишин і А. Лесіва (творча майстерня «Аграфка») увійшло до списку 50-ти найкращих ілюстрованих книжок 2020 року від Національної асоціації шкільних бібліотек (*SLA School Library Association*, Японія). Мета конкурсу – популяризація ілюстрованих книг та читання серед малюків загалом.

Бібліотеки В Україні

12 березня у Центральній міській бібліотеці для дітей та юнацтва м. Черкаси було відкрито мобільну інтерактивну виставку «На зламі», організовану Східноукраїнським центром громадських ініціатив і Міжнародним благодійним фондом «Небайдужі» за підтримки центру *Kurve Wustrow* (Німеччина) в рамках проекту «Уповноваження громадянського суспільства для трансформації культури пам'яті – ненасильницькі шляхи вирішення жорстокого минулого Донбасу». Виставка розкриває особисті історії свідків та постраждалих у розпал російсько-української війни й дотепер, глибокі злами у свідомості окремих людей та суспільстві загалом. «На зламі» – це також мистецький простір, створений для осмислення непростого теми війни.

За кордоном

6 березня у центральній книгозбірні міста Осло – Бібліотеці імені Дайхмана, яка є найстарішою та найбільшою за книжковими фондами публічною бібліотекою Норвегії, відкрито «українську полицку». Посол України в Норвегії В. Яцюк передав установі добірку книг українських класиків та сучасних авторів

у англійських перекладах, а також англомовних видань на українську тематику. До фонду також ввійдуть книги для дітей, фотоальбоми й туристичні путівники. Примірники з «української полицки» в Бібліотеці імені Дайхмана можна замовити з усіх публічних бібліотек усіх міст та населених пунктів Норвегії.

Релігія

В Україні

9 березня в Києві відбулася зустріч Глави Української греко-католицької церкви Блаженнішого Святослава з Надзвичайним та Повноважним Послом Канади в Україні Ларисою Галадзою. Сторони обговорили низку питань щодо релігійної та суспільної ситуації в країні. Патріарх також подякував за активну підтримку України з боку Канади та позитивні плоди нещодавнього візиту міністра закордонних справ Канади Христі Фріланд до України.

За кордоном

4 березня Комітет закордонних справ Палати представників схвалив законопроект «Про підтримку релігійної свободи в Україні». Документ чітко зазначає, що Росія несе відповідальність за порушення релігійної свободи на територіях, які вона контролює, а не лише в рамках своїх кордонів. Він також передбачає низку кроків американського уряду в разі значних порушень Росією релігійних свобод на окупованих територіях України (Донбас та Крим). Йдеться про публічне засудження, скасування культурних та наукових обмінів, державних та інших візитів, скасування чи зупинення надання допомоги приватним та міжнародним інституціям.

Благодійність

В Україні

20 березня лейбл знаного джазового гітариста Курта Розенвінкеля *Heartcore Records* (Німеччина) презентував пісню «Spivanka» у виконанні дітей із родинного дому «Жива Перлина» в селі Бортники на Львівщині. До створення композиції долучилися музиканти з різних країн: Луїс Коул (барабани), Майкл Ліг (бас-гітара, США), Педро Мартінс і Даніель Сантьяго (гітари, Бразилія), Маркус Ерліх (кларнет), продюсер Харіс Каранзас та співачка і композиторка українського походження Ганна Гриніва (Німеччина). Гуцульську співанку записали у рамках міжнародного проекту *Heartcore for Ukraine*, який є частиною великої ініціативи *Heartcore for the World* від лейблу *Heartcore Records*. У рамках руху компанія щороку обирає країну та дитячий соціальний заклад у ній, якому потрібна фінансова підтримка для розвитку музичного потенціалу. Організатори запрошують провідних світових виконавців для запису пісні рідною мовою дітей. Усі благодійні внески за прослуховування композиції спрямовують на музичний розвиток закладу.

**Конференції, лекції
В Україні**

11 березня в Києві дослідник Сансіро Хосака (Японія) прочитав лекцію про суперечність в історичній свідомості громадян нашої країни після Євромайдану – «Гібридна пам'ять українців». Організатор – Національний музей Революції Гідності.

Матеріал підготувала

Г. М. Іванченко

завідувачка сектору ДЗК
відділу НАУІ Інформцентру
з питань культури та мистецтва

Комп'ютерне опрацювання та редагування ***І. Г. Піленко***

Формат 60x84/16. Умовн. друк. арк. 1,3. Б/т. Зам. 30. Безплатно

НБУ імені Ярослава Мудрого, Київ-1, Грушевського, 1. Тел. 278–85–12